

Översatt från *LINKS, International Journal of Socialist Renewal*, 27 juni 2014

Roger Annis och Renfrey Clarke

Diskussion:

Fjärde internationalen måste stå upp mot kriget och åtstramningskampanjen mot Ukrainas folk

Den 7 juni antog ledningen för Fjärde internationalen ett uttalande om krisen i Ukraina. Det skedde enhälligt, med en nedlagd röst. Texten översattes och publicerades på engelska den 16 juni och har också utan kommentarer publicerats i den nätpublicerade veckobulletinen *Presse-toi à gauche* (Gå åt vänster) i Quebec.*

Uttalandet är en stor besvikelse, som visar att denna marxistiska politiska gruppering fortsätter att dra alla felaktiga slutsatser av det allvarliga angreppet på Ukrainas folk, angrepp som ökat under de fyra senaste månaderna. Vi kan bara hoppas att Fjärde internationalen ska rätta till kursen. Motståndet mot den högerregim som kom till makten i Ukraina i februari ökar både där och internationellt, mot dess krigföring i landets östra del, mot att demokratiska rättigheter undertrycks över hela Ukraina och mot det avgörande stöd den fått av militäralliansen Nato.

De fyra senaste månaderna har sett hur Kievregimen inlett ett krig mot befolkningen i de sydöstra provinserna i syfte att sätta stopp för progressiva krav på politiskt och ekonomiskt självstyre, inklusive kravet att provinsguvernörerna ska väljas i stället för att utses. Autonomirörelsen drivs också på av hotet mot regionens ekonomi genom det associeringsavtal, som regimen i Kiev nu undertecknat med EU. Regimen har också godtagit de åtstramningsåtgärder, som Internationella valutafonden dikterat. Det var villkoret för de lån regeringen bett om och började erhålla i mars.

Associeringsavtalet innebär att skyddstillarna för jordbruk och industri avskaffas. Det kommer att störa och försvaga Ukrainas avsevärda handelsrelationer med Ryssland. Ukraina har gått miste om de prisreduktioner på import av naturgas, som Ryssland tillät innan Ukrainas valde president störtades i slutet av februari.

Drömmen om närmare band med Europa baseras på tron på att de låga kostnaderna för arbetskraften i Ukraina kommer att leda till omfattande västliga investeringar. Anhängarna till närmare band hävdar också att avskaffandet av tullbarriärer kommer att göra ukrainska produkter mer konkurrenskraftiga.

Men Europa lider av ekonomisk stagnation. Stora mängder europeiska varor saknar avsättning. Det finns lite som talar för att europeiska kapitalister skulle satsa på en modernisering av Ukrainas industri när deras egna produkter har svårt att hitta en marknad. Att riva upp Ukrainas tullmurar kommer dessutom inte att ha någon betydelse för att öka exporten, om de varor som landet har att erbjuda inte svarar mot europeisk smak, eller om kvaliteten är otillräcklig. Däremot kommer lockande europeiska produkter att flöda över gränsen till Ukraina och slå ut inhemska producenter.

I en kommentar sammanfattade Viktor Sjapinov, medlem av den ukrainska vänsterorganisationen *Borotba* (Kamp), nyligen vad associeringsavtalet sannolikt kommer att leda till:

”Ekonomisk integration med Europa kommer att leda till:

---

* Svensk översättning: [Ukraina: folkliga rörelser och imperialismer](#) (på marxistarkivet)

Produktionsfall eller att produktionen fullständigt ödeläggs, förutom en mindre del av gruvsektorn (i första hand guld) och möjligen stålindustrin. Ukrainas flygplans-, bil- och kemisk industri kan inte tävla med europeiska tillverkare, som erhåller billigare lånevillkor och regeringssubventioner.

Ukrainas jordbruk, som [...] kräver hög förädling, kan inte stå emot konkurrensen från de europeiska producenterna, vars konkurrenskraft backas upp av omfattande höga subventioner, icke tullbaserad reglering och flexibla mekanismer.

Införande av europeiska produktionsnormer (vars syfte är att genom protektionism skydda producenter inom EU) kommer att leda till nedläggning av företag, som inte är kapabla att följa hela detta regelverk . . .

Upprivande av de ekonomiska banden med Ryssland och länder inom Tullunionen kommer att krossa den industri, som baseras på samarbete inom ramen för det forna Sovjetunionen.

Strama monetära krav från EU inriktade på 'budgetbesparingar' (liknande de krav IMF ställer) kommer att tvinga Ukrainas regering att skära ner på de sociala utgifterna, vilket kommer att förvärra den sociala situationen i landet.

Nedläggning eller neddragning av produktionen inom nyckelsektorer av ekonomin kommer att medföra en katastrofal ökning av arbetslösheten, som är jämförbar med vad som skett i länderna i EU:s periferi - dvs till en nivå på cirka 40 procent.”

För den stora massan av arbetande i Ukraina kommer effekterna av associeringsavtalet sannolikt att mynna ut i en ekonomisk förintelse. Hela detta stormangrepp från väst imperialismens sida mot Ukrainas ställning som industrination ägnas sammanlagt fyra rader i uttalandet från Fjärde internationalen. Långt viktigare är, enligt uttalandet, förmenta hot mot Ukraina från den ryska staten – vars erbjudanden om att komma till undsättning med lån och energiavtal i november i fjol inte innehöll några åtstrammingsåtgärder över huvud taget.

Framväxten av våldsinriktade, högerextrema politiska strömningar i Ukraina är något som ger anledning till största oro. Företrädare för högerextrema partier har ingått som ministrar i regeringen, emellanåt har de kontrollerat ministerierna för polisen och de väpnade styrkorna (se not nedan om det aktuella läget). Fascistiska gäng angriper ostraffat politiska grupper på vänsterkanten och håller på att organisera miliser med uppgift att kämpa tillsammans med Ukrainas armé i öst. En del har till och med lett arméoperationer, exempelvis i staden Mariupol i början av maj.

Fackföreningar attackeras i Ukraina. Den 26 juni angrep en högermobb ett möte i Kiev anordnat av Federationen av oberoende fackföreningar.

Det är häpnadsväckande att Fjärde internationalens uttalande från den 7 juni inte har något att säga om kriget i öst. Regimens stormningar har lett till hundratals dödsfall och tiotusentals människor på flykt. Regeringsvänliga nynazistiska miliser genomför attacker på arbetarkvarter utan några påtagliga försök från myndigheternas sida att stoppa dem. Regimens egna styrkor utsätter bostadsområden i städer i öst för granatbeskjutning och bombar mål i centrum av tätbefolkade städer.

I dessa regioner har det inte gått att påvisa att den ryska statens väpnade styrkor gjort något militärt ingripande. Ändå antar Fjärde internationalens uttalande i inledningsavsnittet att Ukraina ”tagits som gisslan mellan ryska imperialistiska påtryckningar och de euroatlantiska krafterna”. I sammanfattningen manar uttalandet till ”tillbakadragande” av de ryska militära styrkorna. Uttalandet innehåller inte ett ord om Natos militära satsning i östra Europa och att ukrainska väpnade styrkor utbildas och utrustas av Nato.

Den 3 juni publicerade Fjärde internationalens organisation i Frankrike, Nya antikapitalistiska partiet (NPA), en artikel skriven av en person i Ryssland som åtminstone erkänner regimens offensiv i öst. Men författaren går vidare med att sätta falska ”likhetstecken” mellan

Kievregimens militära offensiv och den ryska reaktionen. ”Som ryska och ukrainska socialister bör våra krav handla om att Kievregeringen avbryter sin ‘anti-terrorist’-operation i sydost och att Ryssland helt upphör med sin upptrappning av konflikten.”

En artikel av NPA den 12 juni anklagar den ryske presidenten Vladimir Putin för att ”hjälpa och underblåsa de pro-ryska separatisternas [sic] resning i Donetsk- och Luhanskprovinserna [Lugansk på ryska]”. Som många nyhetsrapporter och analyser klargjort är det förenklat och missledande att beskriva de politiska resningarna i östra Ukraina som ”pro-rysk separatism”. Befolkningen i den regionen har en rad olika synpunkter på sin politiska framtid. Trots kriget finns det många som fortfarande förespråkar någon form av självstyre inom Ukraina. Den främsta uppgiften för marxister är här att försvara detta folks rätt att fritt välja sin framtid utan att utsättas för bombningar och attacker eller hot om ekonomiska repressalier.

I ett särskilt skamligt avsnitt betecknar 7 juni-uttalandet högerens och fascisternas massaker på drygt 40 anti-fascistiska demonstranter i Odessa den 2 maj som ”en tragedi” och som dessutom underblåst ”en radikaliserings av 'anti-Maidan'-propagandan”.

Uttalandets karakteristik av den proteströrelse, som nådde en vändpunkt på Maidantorget i Kiev i februari är ytlig och osammanhängande. Man konstaterar att rörelsen var ”en blandning av revolutionära (demokratiska, anti-elitistiska, självorganiserade) och reaktionära inslag” och beklagar att rörelsen ”inte uttryckt några sociala krav; den har gjort mycket lite för att mobilisera arbetarklassen”. Rörelsens enda ”program”, heter det i uttalandet, var att se till att Ukrainas valde president, Viktor Janukovyjtj, störtades.

Inga försök görs att gå längre än dessa osammanhängande banaliteter och analysera rörelsens klassammansättning. Maidans program innehöll mycket mer än kravet på att Janukovyjtj skulle bort; lika viktigt var kravet att Ukrainas regering skulle underteckna det associeringsavtal, som EU lagt fram. Att detta avtal skulle åtföljs av hårda åtstramningsvillkor var aldrig någon hemlighet.

Som ett eko av fjolårets politiska tragedi i Egypten övergår uttalandet till att jämnra sig över att störtandet av Janukovyjtj i slutet av februari ”kidnappades” av krafter på yttersta högerkanten. Men denna kidnappning borde inte ha kommit som någon överraskning, eftersom rörelsen saknade varje betydande inslag från arbetarklassen och omfamnade nyliberala tankegångar. I själva verket var målet för många av dem som anslöt sig till och ledde rörelsen att den skulle kidnappas av yttersta höger och helt säkert var så fallet inom den ekonomiska elit, som finansierade den. I motsats till uttalandet från Fjärde internationalen gjordes nyligen en väl-informerad analys av de olika klassintressena inom Maidanrörelsen av Viktor Sjapirovtj från *Borotba*. Hans sammanfattning lyder:

”Euromaidan är . . . en rörelse, som igångsatts och kontrolleras av de största oligarkerna. Den politiska basen består av radikala nationalisterna och i mindre utsträckning av proväsliga liberaler, medan den sociala basen utgörs av småborgerliga och element på väg att sjunka klassmässigt.

Däremot är motståndsrörelsen i sydöst mer proletär till sin sammansättning, vilket oberoende bedömare noterat. Det är heller ingen tillfällighet att motståndet mot den junta av oligarker och nazister, som kom till makten till följd av Maidan uppstått framför allt i de industriellt mest utvecklade regionerna, där arbetarklassen har övervikt inom befolkningen.”

Artiklar av andra medlemmar av *Borotba* har på ett effektivt sätt visat att man för att vinna över arbetarklassdelar av Maidanrörelsen till ett progressivt program inte ska stryka deras illusioner om europeisk kapitalism eller de reaktionära drömmarna hos ukrainsk höger-nationalism medhårs, utan i stället att föra fram perspektivet av enad kamp för progressiva sociala och ekonomiska mål.

Fjärde internationalens uttalande kritiserar *Borotba* för att ha motsatt sig de reaktionära kraven från Maidan och för att ha ställt sig utanför. Men uttalandet bortser från det faktum att framväxten av fascistiska och andra högergrupper på Maidantorget, och i allt större grad runt om i landet, begränsade det politiska och fysiska utrymme där motståndet kunde ha utvecklats.

Samtidigt säger uttalandet inte ett ord om den roll Maidan bör spela under rådande omständigheter. I själva verket har alla de progressiva drag som en gång kan ha funnits inom Maidanrörelsen sedan länge fösts åt sidan eller tystats. Utmaningen idag är att vinna över rörelsen inom arbetarklassen över hela Ukraina till de stämningar mot åtstramningar och för demokrati, som driver autonomirörelsen i öst.

Fjärde internationalen nämner med knappt ett ord att komma den livshotande sväng i riktning mot Europa som de styrande i Ukraina är i färd med (med alla därmed sammanhängande konsekvenser, såsom en militär allians med Nato). Uttalandets skildring av västimperialis- mens mål och intressen i östra Europa är närmast omöjlig att urskilja.

Men när det gäller Rysslands roll är uttalandet mycket tydligt. Fjärde internationalen avfärdar folkomröstningen på Krim i mars om att lämna Ukraina och hävdar på ett icke övertygande sätt att omröstningen inte var representativ för stämningarna bland befolkningen. Inte ett ord sägs om det hot om inbördeskrig som Kiev underblåste, och som fick så många invånare på Krim att rösta för att ansluta sig till Ryssland. Folkomröstningen och händelserna kring den avfärdas som rysk ”annektering”.

Hela uttalandet genomsyras av en godtrogen eller naiv undervärdering av hotet från högern och fascisterna i Ukraina. Inget sägs om extremhögerens roll i regeringen eller för att organisera miliser. Och inget sägs heller om angreppen på demokratiska rättigheter, inklusive vandaliseringen av lokaler tillhörande vänster- och arbetarklassorganisationer som *Borotba*, de våldsamma attackerna på folk som försökt anordna protestdemonstrationer, osv. I den allra sista meningen i uttalandet heter det: ”Inom det nationalistiska lägret växer det fram strömningar som utnyttjar den socialistiska vänsterns marginalisering, och vill framställa sig som ett alternativ till kapitalismen i arbetarnas ögon.” Men ”framväxten” av högerkrafterna skedde på ett spektakulärt sätt i fjol och början av detta år. Därefter är de fast förankrade.

Kort sagt misslyckas uttalandet med att på ett tillräckligt sätt definiera de klassintressen, som måste försvaras i Ukraina, eller att komma med något förslag om hur ett sådant försvar bör organiseras. Det anpassar sig till den högernationalism som dominerar landet genom att komma med en enda tänkbar handlingsplan: ”Ukrainas enhet kräver militär neutralitet, tillbakadragande av ryska trupper [inget om rådgivare från Nato, spioner och vapenleveranser] och ett avvisande av regeringens antisociala politik.”

Låt oss hoppas att klokare råd de närmaste veckorna kommer att få överhand inom Fjärde internationalens led och att man ansluter sig till den antifascistiska kampanj, som startats av organisationer som *Solidarity with the Antifascist Resistance* i Storbritannien.

[Roger Annis är bosatt i Vancouver, Kanada, och utger webbsiten *A Socialist in Canada*. Renfrey Clarke bor i Adelaide, Australien, där han är medlem av *Socialist Alliance*. Han översätter artiklar från ryska för *Links International Journal of Socialist Renewal*.]

Not om den politiska högern och extremhögern inom Ukrainas regering

För närvarande har extremhögerpartiet *Svoboda* tre ministrar av sammanlagt 19. Ingen av dem har något direkt inflytande över ”viktiga ministerier” - försvar, säkerhet, polis, domstolar. Högra sektorn har inga ministrar.

Den militära kampanjen mot autonomirörelsen i sydost kontrolleras av eller står i varje fall under starkt inflytande av en person med fascistisk bakgrund – Andrij Parubij. Han är sekreterare för Nationella säkerhets- och försvarsrådet i Ukraina (ingen ministerpost). 1991 var han med om att grunda *Svoboda*, som då hette Ukrainas social-nationalistiska parti. Han är nu medlem av Fäderneslandspartiet tillsammans med premiärminister Arsenij Jatsenjuk och tidigare premiärministern och kandidaten i presidentvalet 2014, Julia Tymosjenko.

Alla ledande individer inom administrationen i Kiev är politiker på yttersta högerkanten. Samtliga förordar hänsynslöst militärt våld mot autonomirörelsen i östra Ukraina. Och ingen har gjort något för att stoppa de fascistiska gängen.

Översättning: *Björn Erik Rosin*